

Пархоменко-Куцевіл О.І.,
доктор наук з державного управління,
завідувач кафедри публічного адміністрування
Міжрегіональної Академії управління персоналом

УДК 343.341

ФОРМУВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ІНСТИТУЦІЙ В ЯПОНІІ ТА ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Натепер проблеми запобігання та боротьби з корупцією в Україні намагаються вирішити на державному рівні через створення системи інституцій, внесення змін до чинного законодавства, формування нових нормативно-правових документів тощо. Однак нині відсутні реальні результати з мінімізації корупції.

У масовій свідомості формується думка, що корупційні злочини не наносять шкоди суспільству, тому певні верстви населення обирають корупційні шляхи вирішення тих чи інших повсякденних проблем (чесний чиновник часто не влаштовує ні населення у цілому, ні підприємців як його найбільш активну частину).

Слід зазначити, що міжнародний досвід демонструє позитивні практики запобігання та боротьби з корупцією. Саме такий досвід має бути запроваджений у національному законодавстві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання цієї проблеми.

Проблему запобігання та подолання корупції аналізують учені в різних галузях науки, а саме правознавці, політологи, соціологи, психологи, державні управлінці та ін. Зокрема, проблеми міжнародного досвіду із заходів щодо запобігання та подолання корупції аналізують: С. Александров, В. Андріанов, Л. Багрій-Шахматов, О. Банчук, І. Бачинський, В. Белік, В. Берзнер, О. Бондарчук, О. Дудоров, В. Кузьменко, О. Куриленко, К. Лалаян, О. Ленкевич, В. Литвиненко, О. Лук'янов, О. Маркеєва, М. Мельник, О. Михайльченко, А. Мовчан, О. Мусієнко, Є. Невмержицький, Ю. Рубинський, С. Серьогін, О. Сінчук, Л. Ситник, Є. Скулиш, В. Соловйов, А. Суббот, В. Трепак, Т. Ульбашев, М. Фоміна, М. Хавронюк, Н. Ченшова, О. Юрченко та ін.

Водночас натепер відсутній порівняльний аналіз системи антикорупційних заходів в Японії, Південній Корей та Україні.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті – здійснення порівняльного аналізу системи антикорупційних заходів в Японії, Південній Корей та Україні.

Виклад основного матеріалу. У Японії (Індекс сприйняття корупції – 76, посідає 15-е місце серед 175 держав) одним із найважливіших напрямів боротьби з корупцією вважають кадрову політику. Вона ґрунтується на принципі меритократії, тобто створення початкових умов для об'єктивно обдарованих і працелюбних людей, щоб вони в майбутньому мали шанс посісти високе суспільне становище

в умовах вільної конкуренції. Таким чином, на керівних посадах у державі мають перебувати найбільш здібні особи незалежно від їхнього соціального чи економічного походження [3, с. 176]. Гідний рівень матеріального забезпечення є складником престижу державної служби в Японії.

Важливим кроком в антикорупційній діяльності Японії вважають прийняття у 2001 р. Закону «Про розкриття інформації». Положення цього документа гарантують громадянам держави доступ до офіційної інформації, яку зберігають в органах влади. Передбачено можливість вимоги розкриття інформації, адресованої Раді з контролю за розкриттям інформації, у разі обмеження доступу до певного її виду.

У Японії наявний у відкритому доступі реєстр осіб, яким висунуто обвинувачення в корупції або які причетні до організованої злочинності, що надає можливість громадськості здійснювати контроль за притягненням винних до відповідальності. Чітко регламентовано суворі обмеження щодо джерел фінансування виборчих кампаній, політичних партій та організацій у країні.

Досвід японської антикорупційної політики цікавий тим, що в цій країні випробувано широкий спектр способів попередження корупції. Японці активно вивчають історичний досвід і новації боротьби з корупцією в країнах з глибокими демократичними традиціями, нерідко визнаючи їх більш ефективними, ніж власні. Останніми роками очевидними стали досягнення японської антикорупційної політики [1, с. 9].

Політика Японії в сфері контролю над злочинністю, а зокрема над корупцією, ґрунтується на пріоритеті профілактичних заходів. У законодавстві Японії закріплено безліч норм, покликаних унеможливити формування корупційних зв'язків, ефективна дія яких підкріплена жорстким контролем за їх дотриманням. В Японії невідворотність покарання набагато дієвіша, ніж суворість кримінальної репресії [4].

В Японії відсутня комплексна стратегія в боротьбі з корупцією, відсутній і єдиний комплексний акт, спрямований на боротьбу з корупцією. Норми такого характеру містяться в різних законах: «Про вибори громадських посадових осіб» (1950 р.), «Про парламент» (1950 р.), «Про регулювання політичних фондів» (1948 р.), «Про державних службовців» (1948 р.), «Про місцеве самоврядування» (1947 р.) Кожен з цих законів безперервно коригується з урахуванням ефективності використання його положень

і зберігає свою як силу, так і актуальність до теперішнього часу.

В Японії пріоритетними в сфері боротьби з корупцією стали:

1) межа політичної економії (підзвітність політичного керівництва, реформа фінансування політичних партій і кампаній);

2) реформа державної служби (гідна оплата праці, система стимулів, принцип меритократії);

3) забезпечення громадянських свобод (система соціально-правового контролю та морального впливу на політиків з боку громадянського суспільства) [1, с. 9–10].

Зупинимося докладніше на розгляді кожного напрямку.

Заходи політичної економії. Об'єктом японського антикорупційного законодавства є дві категорії осіб, які обіймають справді владне становище. До першої категорії відносять політиків, це – депутати парламенту, частина з яких стає членами кабінету міністрів, їхні заступники і політичні радники, а також голови місцевих адміністрацій (губернатори, мери міст), депутати місцевих зборів. Друга категорія – урядові і місцеві службовці [4].

У першому випадку попередження корупції зводиться, зокрема, до встановлення заборон. В Японії чиновник політично нейтральний або відсторонений від приватного бізнесу. Закон не дозволяє державним і муніципальним службовцям бути одночасно керівною особою, радником, членом ради компанії та іншої організації, вести власне комерційне підприємство з метою отримання прибутку в торговельній, промисловій та фінансовій сфері. І після залишення служби відставному чиновнику забороняється протягом двох років обіймати посади в комерційному підприємстві тієї галузі, яку він курирував останні п'ять років служби. Рада у справах персоналу може зажадати від службовця звіту про володіння акціями в сфері, до якої чиновник має відношення.

Наполягаючи на концентрації зусиль чиновника на виконанні покладених на нього обов'язків, закон не допускає сумісництва, за винятком спеціально зумовлених законами та урядовими указами випадків, а за сумісництва не дозволяє отримувати грошову компенсацію за додаткову роботу.

Міністри і старші віце-міністри, а також парламентські секретарі зобов'язані декларувати своє майно, включаючи членів їхніх сімей, які мешкають разом з ними. Декларування майна членами парламенту регулюється Законом 1992 року «Про обов'язкове декларування майна парламентаріїв». Кожен член парламенту зобов'язаний протягом 100 днів надавати на розгляд президенту палати, до якої він належить, звіти про свої активи під час перебування на посаді. Однак покарання за неподання звіту або спотворення поданих відомостей у законі не передбачене. Три види звітів мають надаватися раз на рік: про щорічні доходи, про діяльність, пов'язану з бізнесом, і про збільшення активів. Об'єднані дані зазвичай повідомляються в газетах. До всіх відомо-

стей має бути відкритий доступ у читальному залі кожної палати [1, с. 9–10].

Стаття 50 Конституції Японії зумовлює, що члени парламенту не можуть бути заарештовані, коли проходить парламентська сесія, це означає, що члени парламенту не мають імунітету від арешту поліцією. Члени парламенту мають імунітет лише щодо того, що вони говорять, роблять або як голосують у парламенті. Член парламенту може бути заарештований за скоєння злочину поза парламентом без згоди тієї палати, до якої він належить (стаття 33 «Закону про національний парламент»). Поправка 1992 р. до «Закону про вибори державних посадових осіб» дала змогу автоматично усувати від служби членів парламенту, засуджених за одержання хабара.

Особлива увага приділяється контролю за фінансуванням виборчих кампаній. Закон зобов'язує кандидатів на виборах усіх рівнів ретельно вести облік надходжень і витрату всіх грошових коштів, встановлює порядок звітності по них. Кандидатам заборонено отримувати пожертвування від підприємств, що працюють за контрактами з державою та органами місцевого самоврядування, а також від підприємств, що мають пряме відношення до кандидатів. У 2000 році поправка до Закону про регулювання політичних фондів заборонила пожертвування на користь окремих політиків (параграфи 1, 2 статті 21–2). Верхня межа для грошових переказів пожертвувань серед політичних організацій була встановлена в 50 мільйонів єн. Пожертви на адресу політичної організації мають тепер надходити через банківський або поштовий рахунок [2].

Політичним партіям потрібно декларувати їхні доходи і витрати раз на рік і представляти їхні звіти Міністру по Загальних справах або Контрольній виборчій комісії (стаття 12) [4].

Разом із тим Закон про вибори передбачає можливості для кандидатів і політичних партій шукати джерела асигнувань на виборчі кампанії. Так, зокрема, допускається використання за громадський рахунок радіо і телебачення, газетної реклами, громадських приміщень для зустрічей з виборцями. Одночасно встановлено кількісні обмеження на поширення виборчих агітаційних матеріалів усіх можливих видів, ліміти на відкриття опорних пунктів кандидатів. Стримувannya виборчих витрат служать і положення закону, що визначають тривалість виборчих кампаній. Наприклад, на вибори палати представників відводиться всього 12 днів. Крім того, Закон про вибори визначає і конкретні покарання тим, хто його порушує. Вибори палати представників Японії здійснюються по одномандатних округах. Це полегшує змінюваність влади і знижує витрати на вибори, що, своєю чергою, сприяє мінімізації корупції [2].

Закон про вибори на державні посади встановлює правило, що кандидату в Національний парламент слід депонувати 3 мільйони єн; якщо кандидат не отримує 10% результативних голосів, то депозит буде конфіскований (статті 92–93). Виставляти свою кандидатуру на виборах – дуже ризикована справа для кандидатів [4].

Закон «Про регулювання політичних фондів» регламентує фінансування партій і інших політичних організацій. Він детально визначає порядок звітності про вступні внески та витрати, а також публікації щорічних доповідей про фінанси політичних організацій. Протягом трьох наступних років така доповідь може бути затребувана будь-якою особою для ознайомлення і перевірки. Встановлено кількісні обмеження політичних пожертв, тобто річні межі для фізичних та юридичних осіб, профспілок, інших організацій. Є і якісні обмеження: заборона на пожертвування від юридичних осіб, які користуються дотаціями або капіталом держави і органів місцевого самоврядування, від компаній, які несуть збитки протягом трьох років, з іноземних джерел. Порушення положень закону тягне для порушників застосування санкцій (штрафу або тюремного ув'язнення), що поширюють свою дію на відповідальність як осіб, які надають, так і осіб, які отримують політичні пожертвування, а також і на посередників між ними. Одним з покарань за порушення Закону «Про регулювання політичних фондів» є тимчасове (на п'ять років) припинення права на участь у виборах для тих, хто визнаний через суд винним [2; 4].

Є в Японії і державні дотації політичним партіям на їхню діяльність. На думку законодавців, це сприяє «здоровому розвитку» партій і демократії в цілому, допомагає запобіганню корупції.

Закон «Про етику державних службовців» встановлює конкретні положення, що містять заборони й обмеження на отримання подарунків і послуг від підприємців, що мають відношення до професійної діяльності службовців, крім того, визначає строгий порядок контролю за дотриманням цих правил і норм. Так, службовці від помічника начальника відділу і вище зобов'язані кожні три місяці доповідати главі міністерства або управління про всі випадки прийому послуг та подарунків від підприємців на суму 5 тисяч єн і більше. Високопоставлені чиновники зобов'язані доповідати начальству про своє доходи за попередній рік, ці відомості мають бути відкритими для громадськості. Для попередження саботажу зазначених заходів всередині відомств був заснований Комітет з етичних розслідувань як свого роду третейський орган, що формується у складі Ради у справах персоналу. Комітет має право проводити розслідування і накладати адміністративні стягнення [4].

Для зниження кількості випадків корупції і завоювання суспільної довіри проводяться освітні курси, які навчають службовців Закону про етику. Рада з етики проводить пояснювальні збори і розвиває навчальні матеріали з етичного утворення.

В етичних правилах державного службовця даються розгорнуте визначення «зацікавленої особи» і докладний перелік неетичних дій, що виключає довільне тлумачення вимог закону. Всі випадки порушення етики державних службовців підлягають адміністративним стягненням: попередження, зниження заробітної плати, тимчасового відсторонення від служби, звільнення.

В Японії визнають, що Закон «Про етику державних службовців» залишає лазівки для зловживань. Так, цей закон не поширюється на політиків – депутатів парламенту, які призначаються на урядові пости. У зв'язку з цим в японській пресі помічають, що об'єктом аналогічного закону, прийнятого в 1978 році в США, є всі без винятку урядові посадові особи. З іншого боку, серед чиновників вимоги закону вважаються занадто жорсткими і заважають здійсненню їхніх обов'язків, зокрема, «збирати потрібну інформацію в неофіційній обстановці» [2].

Загалом, згідно з адміністративною статистикою, випадки корупції досить рідкісні в Японії. Наприклад, у 2004 році кількість дисциплінарних заходів проти службовців центрального уряду в результаті протизаконного привласнення державних коштів або власності була 153, а випадків хабарництва – 24 від усієї кількості службовців центрального уряду в 1 мільйон. Стосовно дисциплінарних заходів, вжитих проти службовців місцевих урядів у 2003 році і дисциплінарних заходів щодо незаконного отримання вигод у зв'язку зі здійсненням посадових обов'язків, то налічувалося 164 людини від загальної чисельності службовців місцевих урядів в 2,8 мільйона [1, с. 10].

Забезпечення громадянських свобод. Крім практики правоохоронних органів, які борються з корупцією за допомогою суто кримінально-правових норм, в Японії (як і в США) розвинена система соціально-правового контролю та морального впливу на поведінку політиків. В Японії здійснюється регламентована законом реєстрація осіб, проти яких висунуто звинувачення в причетності до організованої злочинності та корупції. Факт такої реєстрації зазвичай доводиться до відома громадськості через засоби масової інформації та є правовою підставою для встановлення контролю за поведінкою конкретної особи, джерелами її доходів і може спричинити застосування до неї низки правообмежень, що перешкоджають здійсненню правопорушень, легалізації та витрачання коштів, здобутих злочинним шляхом, зокрема одержаних у вигляді хабарів [4].

Створенню системи суспільного контролю сприяє зобов'язання декларувати і публікувати відомості про майновий стан членів кабінету міністрів, членів їхніх сімей, парламентських заступників міністрів, депутатів парламенту і префектуральних зборів, губернаторів префектур. Крім того, вони зобов'язані інформувати про обіймання оплачуваних посад у будь-якій юридичній особі [2].

Таким чином, широкий комплекс заходів, спрямований на попередження корупційної практики серед політиків, забезпечує стримуючий ефект завдяки силі громадянського протесту.

Антикорупційне законодавство. Кримінальний кодекс Японії 1907 року, який діє в редакції 1995 року, містить окрему главу 25, присвячену хабарництву та іншим зловживанням владою службовцями державних і громадських установ. Незважаючи на важливість боротьби з корупцією, КК встановлює тверді правові гарантії захисту від помилкових зви-

нувачень у хабарництві – активний підкуп карається так само суворо, як і прийняття посадовою особою (навіть майбутньою) хабара (ст. 198 КК) – каторга до трьох років або грошовий штраф. На відміну від КК РФ, положення про підкуп відносяться тільки до підкупу посадової особи або посередника, відповідальність за «комерційний підкуп» передбачається у відповідних спеціальних законах. Суворо карається «помилковий донос або скарга» з метою порушення не тільки кримінального, але навіть і дисциплінарного переслідування – каторга на термін від 3 місяців до 10 років. За зловживання посадовими повноваженнями службовцями державних і громадських установ передбачена каторга або тюремне ув'язнення на термін до 2 років (ст. 193 КК Японії). Таким чином, як справедливо відзначають А.Г. Корчагін і А.М. Іванов, японський законодавець, з одного боку, піклується про те, щоб ніхто не створював перешкод у належній діяльності публічних органів, встановлюючи кримінальну відповідальність за такі посягання. З іншого боку, різними нормами спонукає самих службовців піклуватися про збереження свого «обличчя», яке може служити громадянам поданням про весь державний апарат [1, с. 12].

У листопаді 2000 року був прийнятий закон, що передбачає кримінальне покарання за корупцію. Згідно з новим законом, визнаються злочинними і підлягають покаранню (тюремному ув'язненню до одного року або штрафу до 2,5 млн єн.) дії політиків, що пробивають за винагороду від зацікавленої особи вигідне для неї рішення шляхом впливу на державних, муніципальних службовців, а також службовців юридичних осіб з 50% капіталом держави або місцевого самоврядування [2; 4].

Таким чином, в Японії пріоритетними заходами в сфері боротьби з корупцією, що забезпечили їй високий антикорупційний рейтинг, стали: підзвітність політичного керівництва, реформа фінансування політичних партій і кампаній, реформа державної служби, заснована на гідній оплаті праці, системі стимулів, принципі меритократії, забезпечення громадянських свобод (система соціально-правового контролю та морального впливу на політиків з боку громадянського суспільства).

Японський досвід наочно свідчить про важливість ще на стадії становлення демократичної системи управління вжити заходів щодо попередження корупції як серед політиків, так і чиновників, створити надійний заслін, який спирається на єдині, що діють по всій країні закони і підкріплений народним контролем і вихованням суспільної нетерпимості до порушень морально-етичних норм [4].

У Південній Кореї (Індекс сприйняття корупції – 55, посідає 43-є місце серед 175 держав) серед заходів антикорупційної спрямованості пропагують «культуру прозорості» серед населення країни. Програма «OPEN» відома у всьому світі, це онлайн-система розгляду заяв громадян чиновниками міської адміністрації. Забезпечення доступу до інформації про хід розгляду справи та прийняте рішення виключає особисті контакти з державни-

ми службовцями. Таким чином, значно скорочують можливість впливу на прийняття рішення незаконними способами [6, с. 233].

У Республіці Корея (Південна) засновано спеціальну комісію з 15 осіб, яка перебуває у прямому підпорядкуванні Президента, що діє відповідно до Закону Республіки Корея «Про боротьбу з корупцією» і контролює питання, пов'язані з ходом виконання Програми боротьби з корупцією. Комісія складається з видатних політичних діячів, юристів, професорів відомих університетів та лідерів народних рухів. Комісію очолює колишній міністр освіти. Уряд до цієї групи залучив лише одну посадову особу – міністра координації урядової політики, який виступає координатором дій уряду і Комісії. До компетенції останньої входить: відстеження та викриття проявів корупційної діяльності в урядових структурах; звернення до відповідних органів з питань проведення розслідування фактів корупції, видання рекомендації уряду та ін. Технічний персонал складається із 30 державних службовців та представників громадськості.

Новостворена комісія здійснює ґрунтовні дослідження через опитування громадськості щодо рівня корумпованості окремих державних агенцій. На основі досліджень складаються й оприлюднюються так звані індекси корумпованості міністерств та відомств Республіки Корея, визначено напрями діяльності Комісії [4].

Сприймаючи проблему корупції як одну з головних загроз національній безпеці країни, уряд Республіки Корея у жовтні 1999 р. прийняв комплексну стратегію боротьби з корупційними проявами у всіх сферах внутрішнього життя держави, одним з основних пунктів якої є започаткування і розвиток антикорупційної інфраструктури у системі державної влади й управління на основі нового законодавства по боротьбі з корупцією та організації під головуванням Президента так званого Антикорупційного комітету як координуючого загальнонаціонального органу у цій сфері.

Республіка Корея стала другою після США країною, яка заснувала інститут незалежного прокурора. В рамках Антикорупційного комітету при Президентіві країни визначено два прокурори, які розслідуватимуть найгучніші справи щодо членів уряду, відомих політичних діячів та бізнесменів. На відміну від статусу незалежного прокурора в США, законодавством Республіки Корея встановлено деякі обмеження його повноважень. Вже нині відомі громадські організації, депутати парламенту, політичні об'єднання закликають до підвищення статусу та розширення повноважень незалежного прокурора, збільшення наданого йому законом максимального терміну розслідування справ з одного до шести місяців [2].

Висновки. Японія має ефективну антикорупційну політику, оскільки пріоритетними заходами у сфері боротьби з корупцією є такі: підзвітності політичного керівництва; реформ і фінансування політичних партій і кампаній; реформи державної

служби, що базується на гідній оплаті праці, системі стимулів; принципі меритократії; забезпеченні громадянських свобод (системи соціально-правового контролю та морального впливу на політиків і з боку громадянського суспільства). Водночас у Південній Кореї сформована та ефективно діє чітка антикорупційна стратегія, яка охоплює не лише державне управління, а й приватний сектор. Із великим успіхом застосовують потенціал інтернет-технологій для боротьби з корупцією. Центральна ланка всієї антикорупційної стратегії – діяльність Комісії з боротьби з корупцією, що має потужний правовий фундамент.

У перспективі подальших розвідок – здійснити порівняльний аналіз досвіду європейських країн з національним досвідом, виокремити важливі елементи антикорупційного законодавства за кордоном, запропонувати шляхи удосконалення українського антикорупційного законодавства.

Пархоменко-Кутевіл О.І. ФОРМУВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ІНСТИТУЦІЙ В ЯПОНІІ ТА ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

У статті аналізується позитивна практика антикорупційних заходів в Японії та Південній Кореї. Визначаються шляхи удосконалення законодавства за кордоном. Виокремлюються сучасні інновації у сфері запобігання та боротьби з корупцією.

Ключові слова: корупція, державні службовці, антикорупційні заходи, механізми запобігання та боротьби з корупцією.

Пархоменко-Кутевил О.И. ФОРМИРОВАНИЕ АНТИКОРРУПЦИОННЫХ ИНСТИТУТОВ В ЯПОНИИ И ЮЖНОЙ КОРЕЕ: ОПЫТ ДЛЯ УКРАИНЫ

В статье анализируется положительная практика антикоррупционных мероприятий в Японии и Южной Корее. Определяются пути совершенствования законодательства за рубежом. Выделяются современные инновации в сфере предотвращения и борьбы с коррупцией.

Ключевые слова: коррупция, государственные служащие, антикоррупционные меры, механизмы предотвращения и борьбы с коррупцией.

Parkhomenko-Kutsevil O.I. FORMATION OF ANTICORRUPTION INSTITUTIONS IN JAPAN AND SOUTH KOREA: EXPERIENCE FOR UKRAINE

The article analyzes the positive practice of anti-corruption measures in Japan and South Korea. The author identifies ways to improve legislation abroad. The article highlights modern innovations in the field of prevention and fight against corruption.

Priority in the fight against corruption in Japan is:

- 1) The boundary of political economy (accountability of political leadership, reform of financing of political parties and campaigns);
- 2) Civil service reform (decent wages, incentive system, principle of meritocracy);
- 3) Ensuring civil liberties (system of social and legal control and moral influence on politicians from civil society).

Japan has an effective anti-corruption policy, as the priority actions in the fight against corruption are: accountability of political leadership; reforms and funding of political parties and campaigns; the reform of the civil service, based on decent wages, a system of incentives; the principle of meritocracy; ensuring civil liberties (a system of socio-legal control and moral influence on politicians and on the part of civil society).

A special commission of 15 people has been established in the Republic of Korea (Southern), which is directly subordinate to the President, acting in accordance with the Law of the Republic of Korea "On Fighting Corruption", and controls issues related to the implementation of the Anti-Corruption Program.

The commission consists of prominent political figures, lawyers, professors from renowned universities and leaders of popular movements. The Commission is headed by a former Minister of Education. The government involved only one official, the Minister for Government Policy Coordination, who acts as the coordinator of the Government and Commission activities. The competence of the latter includes: tracking and exposing corruption in government agencies; appeal to the relevant authorities on the investigation of corruption cases, issuing a recommendation to the government, etc. The technical staff consists of 30 civil servants and representatives of the public.

Within the framework of the Anti-Corruption Committee under the President of the country, there are two

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Басанцов І.В., Зубарева О.О. Корупція в Україні: сучасні реалії та ефективні засоби протидії: монографія. Суми: Сумський державний університет, 2016. 113 с.
2. Досвід зарубіжних країн у боротьбі з корупцією. URL: <http://www.ankykor.info/en/dosv%D1%96d-zarub%D1%96zhnikh-kra%D1%97n-u-borotb%D1%96-z-korupc%D1%96%D1%94ju/> (дата звернення: 01.02.2019).
3. Моисеев В.В. Международный опыт противодействия коррупции. *Мировые проблемы. Внешняя политика*. 2013. № 3. С. 176.
4. Национальная антикоррупционная практика за рубежом: уроки для России. URL: <http://www.crime.vl.ru/index.php?p=3642&more=1>. (дата звернення: 01.02.2019).
5. Ростовська К. Міжнародний досвід формування та реалізації антикорупційної політики в інших державах. *Актуальні проблеми правознавства*. 2017. Випуск 4 (12). С. 118–122.
6. Трепак В.М. Міжнародний досвід запровадження системи заходів антикорупційної спрямованості. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2015. № 2 (10). С. 233–246.

prosecutors who will investigate the most loud affairs regarding members of the government, well-known politicians and businessmen. Unlike the status of an independent public prosecutor in the United States, the Republic of Korea has some restrictions on its powers. Already, well-known NGOs, MPs, political associations are calling for an increase in the status and extension of the powers of an independent prosecutor, an increase in the maximum time allowed for him to investigate cases from one to six months granted to him by law.

Anticorruption strategy has been formed and effective in South Korea, which covers not only public administration but also the private sector. The potential of Internet technologies for combating corruption is being used with great success. The central element of the whole anti-corruption strategy is the work of the Anti-Corruption Commission, which has a strong legal foundation.

Key words: corruption, civil servants, anti-corruption measures, mechanisms of prevention and fight against corruption.